

Lausunto

19.06.2025

Asia: VN/35922/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ambulanssikuljetusten ja ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudistamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksumuutoksia koskevaksi lainsäädännöksi sekä luonnos

Lausunnonantajan lausunto

- 1. Lausuntonne ensihoitopalveluun sisältyvien sekä ensihoitopalveluun sisältyvämmien ambulanssilla toteutettavien kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun siirrosta hyvinvointialueille sisältäen ensihoitopalvelun sekä muiden kuljetusten asiakasmaksujen muutokset ja kanavointiratkaisun:**

Lääkäriliiton näkemyksen mukaan ensihoidon ja sairaankuljetuksen rahoitusvastuu nykyisin Kelan rahoituksen osalta on tarkoituksenmukaista siirtää hyvinvointialueiden tehtäväksi ja rahoittaa suoraan valtion hyvinvointialueille ohjaamalla rahoituksella.

Vastuun siirron täysi hyöty palvelujärjestelmän kustannusten hallinnan ja palvelujen saavutettavuuden kannalta on saatavissa kun hyvinvointialueille säädetään oikeus päättää itse palveluverkkonsa ympärivuorokautisista palveluyksiköistä. Erityisesti pitkien etäisyyksien hyvinvointialueilla, kuten Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla, voi taloudellisuus toteutua oleellisesti tehokkaammin, kun uuden ensihoitoyksikön perustamiskustannusten vaihtoehtona voidaan käyttää ympärivuorokautista lääkäripäivystystä muissakin yksiköissä kuin nykyisin säädellyissä toimipisteissä. Yhden ensihoitoyksikön vuosikustannuksilla voidaan toteuttaa parin pienemmän terveyskeskuksen ympärivuorokautinen lääkäripäivystys, kun potilaiden kuljetuskustannuksista keskitettyihin päivystyksiin voidaan säästää. Ratkaisu edellyttää siis muitakin lakimuutoksia kuin esityksessä käsitellyt.

Kun Kelan korvauksien siirtoa hyvinvointialueille suunnitellaan, on ymmärrettävä, ettei tarveperuste asukastiheyden kertoimen kanssa riitä tosiasiallisten kulujen laskentaperusteiksi. Erot yhtenevin perustein laskettujen ensihoidon valmiuksien ja kuljetusten kustannuksissa voivat olla

asukaskohtaisesti laskettuna moninkertaiset. Rahoituslakia lienee tarpeen säätää oikeamman kohdentumisen varmistamiseksi.

Valtion normiohjauksella muutettavat palveluverkon toiminnot vaikuttavat suoraan ensihoidon ja sairaankuljetuksen kustannuksiin. Kun sairaaloiden toimintoja valtion ohjauksella muutetaan, (esim. Oulaskangas, Kemi, Savonlinna, Salo, Kouvola jne.) tulee valtion rahoittaa potilaiden lisääntyvistä kuljetuksista aiheutuneet lisäkustannukset kyseisille hyvinvointialueille erikseen. Esimerkkisairaaloiden jo säädettyjen muutosten vaikutus kuljetuskustannuksiin ei vielä ole todennettavissa täysimääräisesti muutoksen ajankohdista johtuen.

Ratkaisu ensihoidon ja sairaankuljetuksen rahoitusvastuun siirrosta on siis kannatettava. Toimeenpano edellyttää vielä lausuntojen pohjalta kokonaistarkastelua ja eräitä muita lainsäädännön muutoksia kunnollisesti toteutuakseen.

2. Lausuntonne muista esitetyistä asiakasmaksumuutoksista (indeksisääntelymuutokset ja käyttämättä jätetyn palvelun maksun muutokset):

-

3. Lausuntonne esityksen vaikutusarvioinneista:

-

4. Edellyttääkö ensihoidon laskutustietojen käsittely muutoksia tietojärjestelmiin (esimerkiksi laskutustietojen saaminen THL:n ylläpitämästä ensihoitorekisteristä hyvinvointialueen laskutusjärjestelmiin)? Arvioi myös muutoksen toimeenpanon aiheuttamia kustannuksia.

-

5. Minkälaisia tietojärjestelmä- ja muita muutoksia ensihoitopalveluun sisällymättömien kuljetusten laskutustietojen käsittely edellyttää? Arvioi myös muutoksen toimeenpanon aiheuttamia kustannuksia sekä toimeenpanoon tarvittava aika.

-

6. Kysymys hyvinvointialueille (mukaan lukien Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä): Millaisia sopimus- ja kilpailutusvaikutuksia esityksellä arvioidaan olevan alueellanne?

-

7. Onko toimialanne lainsäädännössä esteitä sille, että asiakasmaksulakiin nykyisellään sisältyvää viittausta päivähoitoon maksuihin (ks. tarkemmin ehdotettu 14 b §) ei jatkossa enää laissa olisi?

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Mattila Jukka
Suomen Lääkäriliitto - Finlands Läkarförbund